

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körut 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

III. év.

Budapest, 1899, hétfő, január 23-án.

23. szám.

A politikai helyzet.

A teljes szélsőség. Semmi se történt ma, épséggel semmi. Az ellenzék békefeltételei tegnap óta báró Bánffy Dezső miniszterelnök kezei közt vannak, aki (nyilván miniszter-társai közül néhányval) a mai napon áttanulmányozta gróf Apponyi Albert terjedelmes elaborátumát. Választ persze nem adott és nem is adhatott, s a helyzet néhány napig még teljességgel bizonytalan lesz, mindaddig, míg a bécsi koronatanácsban s utóbb a szabad-élvű pártnak e héten tartandó nagy érdeklődéssel várt értekezletén meg nem történik és nem publikáltatik a döntés.

Bécsben se történt semmi. De ez a bécsi semmi már sokkal jelentősebb a budapesti semminél. Ez a semmi már valami. Szombat este óta Széll Kálmán az osztrák fővárosban időzik, ahova este hét órakor érkezett meg és a Hotel Sacher-ben szállott meg. Azóta ott lakik Széll Kálmán.

Az ellenzéki pártkörökben, mint az ő saját külön könyvatosai jelentik, úgy nyilatkoztak, hogy Széll Kálmán, a békeformula felállítójának, bécsi útjának rendkívüli fontosságot tulajdonítanak. Nem kevésbé fontos ténynek tekintik ezt az utazást a szabadélvű pártkör, valamint a nagy közönség. Azonban Bécsben, úgy látszik, nem tekintették a dolgot olyan rendkívül jelentősnek, vagy pedig több hitelt adtak a budapesti, mint a bécsi lapok személyi hírének, amely előbbi szerint Széll Kálmán a veszprémegeyi Rátótba utazott. Így kell lenni, mert bécsi tudósítónk jelentése szerint ő felsége esti kilencz óráig nem fogadta Bécsben időző valóságos belső titkos tanácsosát.

Nem tudjuk, nem is tudhatjuk ilyen messziről még ma, hogy vajjon Széll Kálmán jelentkezett-e audienciára, vagy nem. Azt se tudjuk, hogy magánügyben, vagy politikában utazott-e Bécsbe. Nyilván magánügyben ment, egyszerűen mert dolga akadt, s eszé ágában se volt nagy politikát csinálni. Világos dolog, hogy Széll Kálmán, ha ő felségénél kihallgatásra akar jelentkezni, különösen ilyen komoly időkben, akkor már elutazása előtt bizonyosságot szerez aziránt, vajjon fogadtatik-e, vagy nem és csak akkor utazik, ha a meghívás felől már értesítve van. Sokkal komolyabb politikusnak ismerjük, semhogy feltehetnők róla, hogy meggondolatlanul ilyen kalandos utra vállalkoznék, melyről előre kell tudnia, hogy nagy feltűnést kelt, sok szóbeszédre ad alkalmat és esetleg fiascoval is végződhetik.

Hogy Széll Kálmán bécsi útja valóban feltűnő esemény látszatát kelti és sok kombinációra ad alkalmat, igazolja a következő kissé bőbeszédű ellenzéki jelentés, az egyetlen a mai napról, amely feljegyzést érdemel. A következőket jelenti egy mai könyvatos:

(Széll Kálmán bécsi útja.)

Széll Kálmának tegnap délután fölrélt váratlan elutazása foglalkoztatta ma leginkább a politikai köröket. Parlamenti körökben ma délig azt sem tudták teljes határozottsággal, hogy Bécsbe utazott-e Széll Kálmán, vagy — mint ő maga is többeknek említette — Rátótba, birtokára? Egyes magánértesülések s a bécsi lapok jelentései szerint tényleg Bécsbe utazott s ott tartózkodik Széll Kálmán. Parlamenti körökben Széll Kálmán Bécsbe utazásának éppen titokzatossága miatt, rendkívül nagy súlyt tulajdonítanak e pillanatban; amikor az ő

békeformulájának és a kormány feltételeinek egy igen lényeges pontban való s a kormányra nézve mindenképen végzetes különbsége az aktuális politika egyik legnagyobb szenzációja és igen jelentős kérdése. Parlamenti körökben az esti órákig semmi pozitívum nem tudtak Széll Kálmán bécsi utazásának céljáról, sőt azt, mint politikai jellegű utazást a legbeavatottabbak is teljesen valószínűtlennek mondták. Hogy Széll Kálmán ő felségéhez audienciára hivatott, vagy jelentkezett volna, arról parlamenti körökben esti kilencz óráig semmi pozitívum nem tudtak.

Prognózis.

A helyzet ma is teljesen változatlan. A békére való kilátás Széll Kálmán bécsi útja daczára (vagy következtében) sem gyarapodott vagy csökkent. Számokban:

Békekilátások:

Tegnap (január 21.)	Ma (január 22.)
10%	10%

KÜLFÖLD.

Németország és Amerika. A „Münchener Neueste Nachrichten“ jelentése szerint a washingtoni képviselőházban elhangzott és Németország ellen irányuló kihívó nyilatkozatok arra az elhatározásra indítottak néhány Münchenben lakó, irányadó amerikai polgárt, hogy az összes müncheni amerikaiak nevében tiltakozó iratot küldjenek az amerikai kormányának. Ebben köszönetet fognak mondani azért, hogy az amerikaiak mindenkor barátságos fogadtatásban részesülnek Németországban és konstataálják, hogy nincs animozitás Amerika iránt. Végül egy amerikai szenátornek a washingtoni szenátusban elhangzott beszédét a leghatározottabban helytelenítik. Az elértekezletet ebben az ügyben néhány nap mulva megtartják.

Lavner Teréz.

Csak néhány szó jutott nekrológiképen Lavner Teréznek. Az is hideg, közönyös, még azt sem tették utána hogy beke hamvaira, mert ez már nem divatos a mai újságírás szabályai szerint.

Pedig valamikor, nem is valami nagyon réger sokat emlegették ezt az egyszerű, polgáris hangzású nevet — még pedig sok fényes, előkelő névvel kapcsolatban.

Lavner Teréz vérbeli rokona volt Schwendtner Mihály belvárosi apát-plébánosnak és épen azokban az időkben vezette Schwendtner háztartását, mikor a belvárosi plébániának állandó vendége volt Liszt Ferencz.

Mindjárt a koronázás után volt ez, s míg a hálter egy bérházában levő zeneakadémiában berendezték Liszt Ferencz lakását, egy régi gyermekkori barátjának, Schwendtner Mihálynak vendégszeretetét vette igénybe.

Az apát-plébános úgy gondolkozott, mint eleink, az én vendégem vendége az enyém is — és nemcsak a budapesti, bécsi, de ugyszólván az egész európai zenevilég jelesei megfordultak akkor a plébánia elegáns szalonjaiban. Az entusiasták, élükön Haynald kalocsai érsekkel, pedig hetenkint egyszer-kétszer összejöttek ott — s akik Schwendtner intim estélyein hallották játszani, Lisztet, mind azt állítják, hogy annyi animóval, annyi kedvvel sohasem állt ifjabb évei óta zongora elé a maestro.

A soirék rendszeren lucullusi vacsorával voltak összekötve. Rózsapiros rajnai, lazac, torony-magasságu gelsék, cypriusi bor és az elmaradhatatlan dupla feketekávé a konyhaművészet remekei voltak.

— Senki olyan fekete kávé nem főz, mint Tercsi kisasszony! — mondta Liszt, aki tudvalevőleg nagy fogyasztója volt Arabia fűszeres italának.

Báró August Antal leányaival, Veres Kálmán és neje, Blaskovich Miklósné (Adolpacher Marianne) és a többi Liszt-enthusiasta, különösen a nők, mind bizeltek Tercsi kisasszonynak, aki aztán kedvenceit különös ajándékokban részesítette.

Hol egy-egy elnyűtt keztüje a mesternek, hol egy-egy hajűncs került elő szekrényéből, amelyet úgy talált a vasalásra kiadott reverendazsében, vagy a maestro nyilatkozása után megmentett a kisöpretéstől.

Néha poétikusabb tárgyak: egy szál virág Liszt szobájából, egy darabka plajbász, melyet komponálás közben otthelyezett a zongorán. — Ezeket a Liszt-imádóknak annyira becses reliquiákat igazságosan osztotta el hívei között Tercsi kisasszony, és arca csakugy ragyogott az örömtől, ha valamelyik frangó asszony bálálkodott neki, és aranyos Tercsikének nevezte.

Kifoghatatlan volt Liszt szokásainak, bázi-rendjének az elbeszélésében, valamint aggodalmas gondokkal figyelt arra, hogy a plébánia illusztris vendégének meg legyen minden apró-cseprő kényelme.

Kellemes külsejű, szemrevaló barna leány volt még abban az időben Tercsi kisasszony. Lemerősei hívták is ide, oda, mulatságokra is, de mikor Liszt a plébánián lakott, világért el nem ment volna.

A maestronak rendkívül éber álma volt. A legkisebb neszre is fölébredt.

— Dehogy maradnék ki — mondotta Lavner Teréz — a legszebb redutbálért is. Hiszen ha végigmegyek a folyosón, fölébred a mester, s ki tudja, mennyi szép zenei alkotás megy majd tönkre, ha másnap rossz kedve lesz.

Egy alkalommal egy excentrikus angol farra kérte Lavner Terézt, engedné meg, hogy csak egy levelet írjon meg a Liszt íróasztalán.

Egy ezerforintos bankjegyet is vett ki a tárczájából és megkínálta vele.

Lavner Teréz sértődötten utasította vissza s megjegyezte, hogy nem teheti, mert a mester íróasztalán, apró kottapapírokra írva — épen egy nagyobb munka fekszik, s Liszt a legkisebb rendtelenséget is észreveszi.

Javában disputáltak, mikor belép Schwendtner. Lavner Teréz előadja a dolgot, és Miska bácsi, ahogy a derék plébánost a Belvárosban nevezték, salamoni ítélettel vágta ketté a dolgot;

— Ird meg a levelet az én felelősségemre, de az ezer forintot adja magyar jótékonyági czeleokra.

A hóhortos angol tulboldogan leült, s míg Schwendtner jobbról, Teréz kisasszony meg balról

TÁVIRATOK.

Ö felsége jubileuma.

Berlin, január 22. Vilmos császár tegnap Stürgkh gróf osztrák-magyar katonai attaché-t fogadta, aki jubileumára vonatkozó néhány iratot adott át a császárnak.

Cseh diákgyűlés.

Prága, január 22. A cseh egyetemi hallgatók mai gyűlésükön részvétellel emlékeztek meg Linhart nevű agyonlőtt társukról és elhatározták, hogy Linhart atyjának részvétélirátot küldenek. Azután bizottságot választottak a cseh diákság követeléseinek szövegezésére. Követeléseik között van a diáksapka vagy szalag meghonosítása a német diákegyesületek mintájára, továbbá annak a rendeletnek a megszüntetése, amelynél fogva egy jogi államvizsgát és a tisztviselői vizsgát német nyelven kell letenniük. A gyűlés berekesztése után a diákság csöndesen szétoszlott.

A Filippi-szigetek.

Washington, január 22. A szenátus elfogadta Caffery szenátor határozati javaslatát, mely szerint Mac Kinley elnök felkérendő, hogy terjesszék elő másolatban mindazokat az iratokat, amelyek a Filippi-szigetek köztársaságára s a köztársaság ellenőrzése, valamint az amerikai ellenőrzés alatt álló területek kiterjesztésére vonatkoznak. Caffery kifejtette, hogy ezek az adatok alapvető jelentőséggel bírnak a békeszerződés ratifikálására nézve.

A szenátus elfogadta továbbá a Nicaragua-billt.

Madrid, január 22. Az Egyesült-Államok kormánya bejelentette, hogy lépéseket készül tenni a Filippi-szigeteken lévő spanyol foglyok kiszabadítására.

Washington, január 22. (Reuter.) Illetékes körökből jelentik, hogy a Filippi-szigetek bizottságának nincs végrehajtó hatalma, hanem a szó szoros értelmében csak tanácskozási testület lesz. Dewey tengernagy és Otis tábornok azonban, mindegyik a maga hivatalos minőségében, mint a tengeri, illetve szárazföldi haderő parancsnokai végrehajthatják a bizottságtól megállapított politikát.

Anarchisták megkegyelmezése.

Madrid, január 22. Salmeron és más republikánusok kérésére Sagasta miniszterelnök megígérte, hogy a legközelebbi minisztertanácsban első terjesztést fog tenni a montjuichi fogházban lévő anarchisták megkegyelmezése tárgyában.

tartották az apró kottapapírosokat, hogy szét ne hulljanak, megírta levelét, messze ködös Albi-
onba, otthon maradt oldalbordájának, nagy-
bűszkén írta a kelet után, hogy: written on
the writing desk from F. Liszt.

Az ezer forintot pedig még aznap elküldte Schwendner Mihály Bohus-Szögyény Antonianak, az akkori jótékony mozgalmak vezetőjének, hogy ossza fel legjobb belátáságszerint.

Máskor meg egy nagyon extravagáns orosz nő, Janina Olga — akit temérdek hírhedt afférről emlegettek később a lapok — rentott be a plébániára.

Mindenáron Liszttel akart beszélni, még pedig sürgősen.

Téli idő volt, alig kongatta el még a hetet a plébánia tornyán levő óra és a maestro az igazak álmát aludta.

— Ilyenkor nem fogad a mester! — jelentette ki kerekén Lavner Teréz, aztán megállt az előszobaajtóban, szemben Janina Olgával, aki veszedelmes haragosan forgatta a szemét.

— Engem mindenkor fogad! — pattant föl a muzsika hölgy és nagyhirtelen egy rhinocerosbőr lovaglővesszőt is kapott elő prémeskabátja alól.

Tercsi kisasszony azonban, mint afféle magyar leány, akinek nemcsak az esze, de a szíve is helyén volt — egy csöppet sem ijedt meg.

Mint az alföldi legények szokták, körülkapta

A számoai forradalom.

London, január 22. A Reuter-ügynökségnek jelentik Washingtonból: Dr. Holleben nagykövet ma két fontos berlini táviratot adott át Hay külügyminiszternek és ennek kapcsán hosszasan tanácskozott vele. A táviratok részletesen ismertetik a legutóbbi számoai eseményeket, még pedig sok lényeges részletre nézve az eddig közölt leírásoktól eltérőleg. A nagykövet és a külügyminiszter tanácskozása után egy előkelő diplomata úgy nyilatkozott, hogy az ügy újabb állása mellett lehetségesnek, sőt valószínűnek látszik a kérdés békés megoldása. Irányadó körökben határozottan kijelentik, hogy ma délig az Egyesült-Államok sem egyedül, sem Angliával együtt nem tettek óvást. Bizonyosra vehető, hogy ha a számoai eseményekről közölt jelentések a tényeknek megfelelnek, dr. Rassel és Rose német főkonzul magatartása nem berlini instrukcióknak az eredménye. Azt hiszik, hogy ezt a magatartást, amely nyíltan a szerződés valamely megsértését foglalja magában, a berlini kormány nem fogja helyeselni.

Törökország készülődése.

Konstantinápoly, január 22. E hó 12-ike óta negyvenhét vagon Mauser-féle fegyvert és tölteket küldtek a második (drinápolyi) hadtest területére. Az örmény bandáknak a szerb határon való üzemelése miatt számos erődház építésébe kezdtek.

Adóreform Szerbiában.

Belgrád, január 22. A szkupstina új adótörvényt szavazott meg, amely pontos és szigorú rendelkezéseket tartalmaz az adó behajtására nézve. A parlamentet néhány hátralevő törvényjavaslat elintézése után e hónap huszonhetedikén valószínűleg berekesztik.

Afrikai hírek.

Róma, január 22. A Stefani-ügynökségnek jelentik Massauból: Makonnen zász kivonult Agameből és katonáival Aguddi felé. Adigrattól délnek vette útját.

Páris, január 22. Dollisie, Francia-Kongo alkormányzója, Orleansbantüdögyuladásban meghalt.

HIREK.

Lapunk mai száma 8 oldal.

— Elhunyt képviselő. Groisz Gusztáv miniszteri tanácsos, országgyűlési képviselő, a kolozsvári egyetem nyugalmazott tanára tegnap, életének ötvenkilencedik évében meghalt. Az elhunyt 1863.

erre a haragos szép asszonyt, karjával leszorította a két karját, s elvéve tőle a lovaglővesszőt, csöndesen így szólt hozzá:

— És most már beszéljünk tovább, ha úgy tetszik. Ahány ház, annyi szokás. Muzsikaországban járja a korbáccsal való diskurzus, nálunk azonban nem.

Janina Olgát annyira meglepte Lavner Teréz rezolút bátorsága, hidegvérre, hogy sarkon fordult s valami boulevard-káromkodást mormolva fogai közt, a fáképnél hagyta.

Mikor a hálteri lakás elkészült, Liszt elköltözött a plébániáról, de amíg csak Schwendner élt, az állatogatót hozza.

— Ha jó dupla kávéra van gusztusom, csak Miskához megyek — azt csak Tercsi kisasszony tudja főzni.

A mindinkább szélesebb mederben mozgó fővárosi zenei élet véget vetett a Liszt-féle intim zeneestélyeknek is, és később már nagyszabású hangversenyeken, a redutban találkoztak a maestro euthusiáistái.

Régen feloszlott az a baráti kör, mely akkor a plébánián hallgatta Liszt Ferencz búvós játékát, s legtöbbször a zongorakirálylyal együtt, a sífák zenéjében gyönyörködik immár.

Ennek a körnek egyik szerény, de nagyon kedves tagja volt Lavner Teréz, aki most már szintén elment a nagyok, a legnagyobb után.

lett kinevezve a kolozsvári jogakadémiához a büntetőjog és polgári törvénykezés tanárává. Tizenegy évvel később, 1874-ben már nyugalmiába vonult Groisz Gusztáv több mint harmincz év óta tagja az erdélyi római katolikus státusnak és igazgatótanácsnak. Rövid ideig a kolozsvári Nemzeti Színház ügyeit is vezette volt, mint intendant. 1874-ben Groisz a „vargyasi” előnevet nyerte a királytól. A miniszteri tanácsosi címet 1896-ban kapta. Kolozsvár II. kerületének volt szabadelvű programmal megválasztott képviselője és mint ilyen tagja az igazságügyi-bizottságnak. Haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki.

Alulírottak a maguk, úgy a többi rokon nevében mély fájdalommal tudatják, hogy

vargyasi Groisz Gusztáv jogtador,

a kolozsvári Ferencz József magyar királyi tudományegyetem nyugalmazott nyilvános rendes tanára, czimzetes miniszteri tanácsos, Kolozsvár szabad királyi város országgyűlési képviselője, a kolozsvári római katolikus egyházközség főgondnoka stb. folyó hó huszonegyedikén esteli hat órakor, hosszas szenvedés után, életének ötvenkilencedik évében az Urban jobblétre szenderült. Hült tetemei folyó hó huszonharmadikán délután három órakor fognak IV. kerület havas-utca 2. szám alatt levő lakásán, a római katolikus egyház szertartása szerint beszenteltetni és Kolozsvárra szállíttatván, ott folyó hó huszonnegyedikén délután három órakor az ottani sirkertben Isteben boldogult neje hamvai mellé örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat a megboldogult lelki üdvéért Kolozsvárott a főtéri anyateplomban folyó hó huszonötödikén délelőtt tíz órakor fog az Egék úrának bemutatattani. Budapest, 1899. január 21. Az örök világosság fényeskedjék neki. Vargyasi Groisz Helén mint leánya. Vincenti Olga, Vincenti Gusztáv mint unokái. Groisz Kornélia férjhezett Haller Rezsóné mint nővére, özvegy Szabó Józsefné született Brennerberg Julia mint anyósa.

— Komlóssy Ferencz nyilatkozata. Felkérünk a következő nyilatkozat közzétételére:

„Rakovszky István képviselő ur a képviselőház szombati ülésén egy közbeszólásában egyéni és papi jellememet sértő kifejezést használt, simonistának nevezve el.

Mint hogy a mostani parlamentáris viszonyok mellett nem vagyok abban a helyzetben, hogy naprend előtt felszólalva tőle e közbeszólásért magyarázatot kérjek, kénytelen vagyok a sajtó útján kijelenteni:

„hogy Rakovszky képviselő ur vagy nem tudta, hogy mit mond, midőn ilyen kánonjogilag is büntetendő cselekménnyel nemcsak engemet vádol, hanem azokat is, kiktől eddigi javadalmimat és egyházi czimeimet nyertem, vagy tudta, amely esetben őt felhívom, nevezze meg, hogy eddig élvezett javadalmaim közül melyikhez jutottam simonia útján.

Három plébániát boldogult főpásztorom kegyurasága alapján, a kanonoki stallumot s a szebeni prépostságot mostani főpásztorom felterjesztése alapján apostoli királyunktól, a pápai udvari kápláni címet pedig ő szentsége XIII. Leó pápától nyertem.

Ha pedig a képviselő ur felhívásomra a választ nem tudná megadni, akkor közbeszólását, mint rágalmat a leghatározottabban visszautasítani kénytelen vagyok.

Komlóssy Ferencz országgyűlési képviselő.

— A polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét szerkesztő bizottság legutóbb Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklése alatt a dologjog köréből a határ, illetve mesgyeigazítás kérdését tárgyalta.

Határigazításnak akkor van helye, ha a határ bizonytalan. Ilyenkor a határ megállapítása a szomszédos telektulajdonosok kölcsönös közreműködésének kötelezettségén alapszik.

Ebből kiindulva a bizottság dr. Imling Konrad előadó előterjesztése nyomán abban állapodott meg, hogy a birtok és tulajdoni kereset anyagi szabályozása nem felel meg egészen a határ megállapításához fűződő érdekeknek és ezért szükséges, hogy erre a célra külön szerinti kereset álljon rendelkezésre. A bizottság továbbá abban állapodott meg, hogy ily kereset következtében a kérdés eldöntése — tudniillik a határ megállapítása — ne ideiglenes, hanem végleges hatálylyal tör-

...mjenk. Ami pedig az eldöntés anyagi zsidó-mértékét illeti, első sorban a tulajdon kérdése tisztázandó, úgy, hogy a bizonyítás a feleket kölcsönösen terhelje és ha ily módon a kérdést tisztázni nem lehet, a határ az utolsó egyévi békés birtoklás és ha ez sem állapítható meg, a vitát területnek méltányos és észszerű megosztása alapján határozandó meg.

A bizottság ezután áttért a találás általi tulajdonszerzés kérdésének tárgyalására és ennek körében megállapodott abban, hogy bizonyos meghatározott minimális értékű (esetleg egy és fél korona) dolog találása esetében a találó — ha az elvesztőt nem ismeri — nem tartozik a találaról a hatóságnak jelentést tenni, hanem megszerzi a tulajdont, ha egy éven belül az átvételre jogosult nem jelentkezik.

— A két kaszinó közgyűlése. A Nemzeti Kaszinó január huszonkilencedikén, vasárnap, délelőtt tizenegy órakor tartja még hetvenhatodik évi közgyűlést. Vasárnap lesz az Országos Kaszinó közgyűlése is, délután négy órakor.

— Királyi kintézetek. A király Báthy László levei plébánosnak a szent Hubertról nevezett garábi ezimzetyes prépostságot, Biró Ármának, a rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság vezérigazgatójának pedig „Hámori“ előnévvel a magyar nemességet adományozta.

Tomefés. Ma délután temették nagy részvétel Keményfi Gábor Ádámot, a budapesti áru- és terménytőzsde titkárát. A váci-köruti halottas-ház udvara és folyosói egészen megteltek az elhunyt érdemes férfit tisztelőinek és barátainak seregével. A tőzsdetanács részéről Ballay Jenő miniszteri osztálytanácsos, a tőzsde kormánybiztos, Kornfeld Zsigmond és Beimel Jakab zlelnékök vezetése mellett küldöttség jelent meg. A tőzsde tisztviselői karának képviseletében dr. Felegyházy Ágost, Hirsch Antal és Somorjay Lajos titkárok vettek részt a gyászszertartáson. Ott voltak továbbá dr. Neményi Ambrus és Weisz Berthold országgyűlési képviselők, dr. Schermann Adolf tiszti főorvos, gelsei Guttmann Vilmos, Schweiger Márton és megyeri Krausz Lajos királyi tanácsosok, a fővárosi kereskedővilág előkelő tagjai közül Auer Róbert, Simon Jakab, Sándor Pál, Császár Ferencz stb. stb. A fővárosi írók közül Veigelsberg Leó, Gerő Károly, Rutkay György, Gerő Ödön, Szabó Endre, Peisner Ignác stb. A gyászbeszédet dr. Weissburg Gyula mondotta, nemcsak nagy munkásságát és a tőzsde megmagyarosítása körül szerzett érdemeit, hanem főképen szívét, nemes gondolkodását méltatva. A templomi kórus megható gyászdala után kocsira emelték a koporsót, amely mellett az egyenruhás tőzsdei alkalmazottak haladtak, mögöttük a jóbarátok hatalmas tömege.

— Anicskov halála. Szent-Pétervárról táviratvették, hogy Anicskov tábornok, a transzkaspi-i vasút építője meghalt.

— A vidám adós. Egy bécsi grófról beszélnek a következő történetet: A gróf ur, aki valaha óriási vagyonnak volt a birtokosa, nagy nyomorba került. A milliók elszűntek, az adósságok pedig egyre gyarapodtak. A hitelezők kellemetlenkedtek már való a gróf urnak, aki ennél fogva egyszerűen elutazott Bécsből és egy jó ideig, amíg félig-meddig rendezhette zillált pénzügyi viszonyait; nem is mutatkozott. Mikor éppen visszakészült Bécsbe, egy vidéki szállodában legtolakodóbb hitelezőjével találkozott, aki éjnek idején felverte a gróf urat álmából és nyomatékosan követelte a pénzét. A gróf ur hidegvérrel ezt válaszolta:

— Hát mért nem jött el már régen? Hiszen a pénze együtt van a bécsi szálláson.

— Bocsánat, méltóságos ur, de ép ezt a szállást nem ismerem.

— Dehogy nem ismeri! Favoriten-Strasse 5. első emelet 37-ik ajtó. Holnap délelőtt okvetlen várám.

A jámbor hitelező, alig hogy másnap Bécsbe megérkezett, kocsit vett s a kocsisnak boldogan mondta a gróf címet:

— Favoriten-Strasse 5.

Egy negyedóra után a kocsit megállott — a wieden-i járásbíró előtt. A hitelező nem éppen bizelgő szavakkal kommentálta ezt a „czélzás“-t

és azzal a szándékkal ment bába, hogy azonnal megindítja a keresetet. Otthon azonban már várta a gróf levele és benne a sokat hajszolt tartozás. Ezt a hecczet pedig olyan kitűnő ötletnek tartja a gróf ur, hogy szinte hajlandók vagyunk a német bohózatíróknak is meghoztatni.

— Püspöktisztelet. A bécsi burg-templomban ma délelőtt szentelték fel püspökké dr. Meyer Lőrincz udvari plébánost. A szertartáson, amelyet Taliani érsek, pápai nunczius végzett, az udvar részéről ott voltak: Mária Terézia, Mária Annunciata, Erzsébet, Mária Valéria és Mária Raineria főhercegnők és Ferencz Szalvátor főherczeg.

— Halálozás. Horváth Károly 13-ik huszárezredbeli nyugalmazott kapitány hosszas szenvedés után negyven éves korában elhunyt. Halálát előkelő rokonság gyászolja. Temetése hétfőn délután három órakor lesz a Garay-utca 14. számú gyűszűházban.

— „A rendszer Torontálban“. Megemlékezünk volt a napokban arról a táviratról, melyben Dániel László, Nógrád vármegye volt főispánja két nagybecskereki ügyvédtől és egy torontálmegyei földbirtokostól egy banketen róla elmondott sértő toasztokért elégtételt kért. Dániel László tudvalevőleg egy fővárosi napilapban foglalkozott „A rendszer Torontálban“ czim alatt a vármegyei dolgokkal, és a banket, melyen a sértő beszédek elhangzottak, éppen a vármegye megtámadott főispánja tisztelőre volt rendezve. A táviratilag kihívottak közt volt dr. Demkó Endre, aki ma verekedett meg Dániellel. A segítők pisztolypárbajban állapodtak meg, egyszeri golyóváltással. Dr. Demkó László a levegőbe lőtt, Dániel László pedig eldobta a pisztolyát. A felek nem hátkültek ki. A többi affairéket békésen intézték el.

— Orkán Angliában. Anglia különböző részeiben erős vihar dühöngött az elmúlt éjjel. Több folyó kiáradt. A Calais és Dover között közlekedő postagőzös többször hiába kísérelte meg, hogy Dowerben vagy Folkenstoneban partot érjen, míg végre az utóbbi helyen sikerült kikötnie. A La Manche-csatornában az éjjel szünetelt a gőzösforgalom.

— Riadalom egy bécsi színházban. Zsufolt nézőtér előtt került színre Bécsben tegnap este a „Josefstädter Theaterben“ a „Bibliás asszony“ című operette. Az udvari páholyból Lajos Viktor és Ottó főherczegek nézték az előadást. Mikor a függöny harmadszor gördült fel, kis füstszag terjedt el, betöltve csakhamar a nézőtér minden zugát. A közönség rémülten tódult a kijárok felé, zűrzavaros kiáltások közt:

— Tűz van!

— Lángokban áll a színház!

Egyrésze a közönségnek azonban még sem távozott a helyéről, mert az udvari páholyban levő főherczegek nem mozdultak. A rendező magával hozva egy vadászornagyot, aki az egyik főherczeg szárnysegéde volt, jelent meg a színpadon. Halál-sápadtan jelentette ki, hogy a közönségnek semmi oka sincs a távozásra. Ez azonban nem nyugtatta meg a felízgatott kedélyeket és csak nagyon kevés számú néző maradt a színházban. Hogy a távozásnál nem történt semmi szerencsétlenség a tolongásban, annak a körülménynek tulajdonítható, hogy a közönség látva a főherczegek nyugodt magaviseletét, még is mérsékelte magát.

— A holdlud. Az omnibuszon egy férfi egy kosarat tart az ölében. Szomszédját szörnyen bántja a kíváncsiság. Tudni szeretné, mi van a kosárban, melyre tulajdonosa olyannyira ügyel. Egy darabig hallgat, de aztán mégis megszólalítja a kíváncsiság. Megszólítja hát az embert, rámutatva a kosárra:

— Ön nagyon vigyáz a kosárra.

— Igen, — volt a rövid válasz.

A kíváncsi ember fészkelődik.

— Bizonyára valami értékes dolog van benne?

— Igen — hangzik újból.

Rövid szünet.

— Ugyan mondja, mi is van hát a kosárban?

— Egy holdlud.
— Holdlud... holdlud? Ilyen nevű állatot nem ismerek. Mi az a holdlud?
— Egy indiai állat, mely a patkányokat pusztítja.

— Persze, persze. A házában bizonyára sok patkány van — kíváncsiskodik tovább a mi emberünk.

— Egy sincs. Hanem a nagybátyám delirium tremensben szenved és azt képzei, hogy szüntelen patkányok futkosnak körülötte.

— Hiszen akkor nem valódi patkányok.

— Helyes. Ez sem valódi holdlud.

— Egy gépügynök ügyel. Ottenhalik József gépügynök, aki a Perl és Löwinger budapesti gépkereskedők nevében utazgatott, Baranya vármegyében mesterséget változtatott s mindenkit becsapott, akihez csak hozzáférközött. Az egyiktől pénzt csalt ki, a másiktól váltót, amelyet azután elzalogosított, a megrendelések közül ellenben egyetlen egy sem érkezett meg. Néhol ráfanyalódott még a lopásra is, amit a faluból való gyors távozással szokott egybekapcsolni. Tegnap is ilyen miben fáradozott Mohács környékén, a csendőrség azonban nyomon követte és elfogta.

— Maláros végű verekedés. Nacsá János napszámos ma délután a mexikói-ut 23. szám alatt levő házban összeverekedett Simincsecs János napszámosal. A verekedés során Simincsecs egy bottal oly erővel ütötte fejbe, hogy Nacsá János egy órai kintlás után meghalt. A gyilkost letartóztatták, Nacsá holttestét pedig a boncoló intézetbe vitték.

— Hires térflü. A.: Látja azt az öreg urát, aki ott halad az utca tulsó oldalán? Százezren emlegetik legalább a nevét.

B.: Hogy hívják?

A.: Nagy Sándornak.

— A negyvenéves térflü. Ez a regény most második kiadásban lát napvilágot, ami legjobb bizonyítéka annak, hogy a sajtó melegen dicséri kritikájához a közönség is csatlakozik. A „Negyvenéves férfi“ legszebb, legköltségesebb alkotása Tóbori Róbertnek, tüzes színekkel van gazdag méseje általszöve, alakjai erős rajzúak, jellemzést biztos és markáns. Az újabb regények közt más lebilincselő meseszövevéssel is kitűnik, hozzájárul a nyelv szépsége, a fordulatok költőisége. Az új kiadás az „Egyetemes Regénytár“ ismeret-irovászónkötésű sorozatában jelent meg s bizonyára ép oly szíves fogadásban részesül a magyar családok körében, mint az első kiadás. Ára csinosan bekötve 50 krajczár.

Naplirend.

Naptár: Hétfő, január 23. — Római kátholikus: B. A. elj. — Protestáns: Izaiás. — Görög-ország: (január 11.) Teodóz. — Zsidó: Schebat 12. — Nap két: reggel 8 óra 6 perczkor, nyugszik: délután 4 óra 25 perczkor. — Hold két: délután 11 óra 50 perczkor, nyugszik: éjjel 5 óra 10 perczkor.

A horvát miniszter fogad délután 4—5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órától kezdve.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5-ig.

Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Deák-mauzoleum a kerepesti-út temetőben nyitva este 6 óráig.

Nemzeti-muzeum természetrajzi-tár nyitva d. e. 9—1-ig. A muzeum többi tárai, köztük a néprajzi muzeum 50 krajczár belépő-díj mellett megtekinthetők.

Kereskedelmi muzeum a városigeti iparszarnokban nyitva d. e. 9-től d. u. 2-ig.

A Nemzeti Szalon kiállítása (Ferencziek tere 9.) nyitva délelőtt 9 órától este 9 óráig. Belépő díj 20 krajczár.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. kerület, Oszlop-utca) nyitva hétköznapokon délelőtt 10—1 óráig.

A néprajzi muzeum (Csillag-utca 15.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Az iparművészeti muzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—8 óráig.

A „Hódoló atszelvonulás“ Eisenhut Ferenc óriási körképe, Városiget, Andrásy-út végén. Működés reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépő díj 80 krajczár.

Gyilkos merénylet a plébánián.

Csütörtökön, január 19-én délután fél négy órákor vakmerő rablógyilkossági kísérlet történt a belvárosi plébánián, Kirner Károly apátplébános lakásán. A merényletnek szerencsére nem lettek komolyabb következményei, ami azonban csupán a véletlennek köszönhető. A rabló, aki már a rendőrség börtönében ül, bevallotta, hogy a lakást ki akarta rabolni, és csak a körülmények gátolták meg abban, hogy tervét keresztülvigye.

Tudósítók a szenzációs esetről a következőket jelentik:

Csütörtökön délután a Lipótpuszta hetedik szám alatt levő plébániára beállított egy urias külsejű, magas, szőke fiatal ember, aki egyenesen fölment az első emeletre és a templomszolga feleségétől, Hering Ferenczné felől, a plébániahivatal után tudakozódott. Heringné a lakásával szemben levő ajtóra mutatott, amely Kirner apátplébános konyhájába vezetett. Az idegen itt Kemény Etelka huszonhárom éves nyitra-szent-mihályi születésű szobaleányt egyedül találta.

— Ithon van a nagyságos ur? — kérdezte tőle németül.

A leány tagadó válaszára az idegen azt mondta, hogy a plébános urtól megbízása van arra, hogy arany nyaklánczát és óráját javítás végett elvigye. A leány erre azt felelte, hogy ő a tárgyakat ki nem adhatja, jöjjön másnap reggel kilenc órákor. Az idegen eközben körülnézett, aztán eltávozott. Egy negyedóra múlva visszajött, s a leányt újból egyedül találta. Ekkor egy névjegyet vett elő és azt mondta, hogy hát majd egy névjegyre néhány sort ír a nagyságos ur számára. A leánytól tentát kért és tényleg tele is írta a névjegy egyik oldalát. Ezután azzal az ürüggyel, mintha az írást át akarná olvasni, a nyitva levő ajtóhoz ment és azt becsukta. Majd visszament és Kemény Etelkától egy borítékot kért. Mikor a leány ezt is átadta neki, az idegen beszélgetésbe eredt vele, kikérdezte a viszonyokról, majd rámutatva a lakás belsejébe vezető ajtóra, azt kérdezte, hogy be lehet-e oda menni. Kemény Etelka azt felelte, hogy az ajtó be van zárva és hogy a kulcsot az apátplébános magával vitte.

Az idegen erre átadta neki a borítékba zárt névjegyet, hogy azt kézbesítse. Majd hirtelen mást gondolt és visszakérte a levelet azzal, hogy mégis inkább személyesen fog eljönni. Még egyszer körülnézett, majd hirtelen egészen a leány közelébe lépett és egy hosszú, élesre fent kést rántott elő. A leány nem ijedt meg, és habár hirtelenében kiáltani nem tudott, de volt elég lélekjelenléte, hogy a merénylő kezét megragadja. A leány bátorsága és az a körülmény, hogy kívülről léptek zaja hallatszott, megijesztették a rablót, aki erre kiragadta magát a leány kezéből és elrohant.

A leány az esetet rögtön elmondta az éppen hazajött Kirner apátplébánosnak, aki a dologról még aznap jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrség azóta lázasan kutatót a merénylő után és két napig állandóan egy detektív tartózkodott az apátplébános lakásán. Persze az ismeretlen nem jött többé vissza. Ma egy véletlen mégis a rendőrség kezébe adta őt. A merénylő ugyanis a csömör-utú „Arany sas” szállóban téli kabátot akart lopni, azonban tetten érték és átadták egy rendőrnek, aki a főkapitányságra kísérte. Itt Szirmay rendőrkapitány nyomban vallatóra fogta. Eleinte kiletéro nézve minden felvilágosítást megtagadott, később azonban bevallotta, hogy Roth Józsefnek hívják és hogy Münchenből való kertész. A kihallgatás közben egy titkos rendőrnek feltűnt, hogy a tolvajra teljesen ráillik az a személy-leírás, melyet Kemény Etelka a csütörtöki merényletetteséről adott. A leányt nyomban megidézték és Kemény Etelka ráismert támadójára. Szirmay rendőrkapitány ekkor az állítólagos Roth Józsefet még egyszer vallatóra fogta. A gonosztevő bevallotta, hogy a leányt, sőt szükség esetén magát az apátplébánost is meg akarta ölni, hogy a lakást kirabolhassa.

A rendőrség az esetet eddig a vizsgálat érdekében titokban tartotta, és most a vizsgálatot a rabló múltjáról is kiterjeszti.

A sülyedő falu.

(Grohovo pusztulása.)

A fumei magyarság Emaus-a, hová vasárnapon s ünnepnapokon ki szokott rándulni — a regényes fekvésű kis Grohovo — lassankint úgy összeaszik, mint a jóféle bosnyák szilva. Utóbb majd csak a magja marad, ha ugyan azt is el nem temeti a fölötte meredező kopárszürke karszt-orom, melyet négy év óta folyton rengtet fölötte valami láthatatlan hegyi démon s sziklagörgetegekkel egymásután temeti el az érdekes kis falu apró házikóit.

Pedig nagy kár volna érte. Mert ahogy a keleti oláh határ felől legszükségű védbástyánk a maroknyi székelység, ugyanilyen jóra való örsezmünk Fiume felől az engesztelhetetlen ultra horvát határon a piczi Grohovo, melynek tizenöt olaszajku családja bizrást annyi magyaros lelkesedést melenget szívében, mint a legtöbgyökeresebb alföldi magyar nemesség.

Mert az, hogy nem magyar nyelven dicsérik az Urat, az legkevésbé sem alterálja őket abban, hogy ne engedjenek a negyvennyolczból. Békés, csendes emberek a grohovoivak. De ha a Recina-Karszfolyó tulsó oldaláról átjönnek hozzájuk a pánhorvát grohnikok egy kis korésmavizitre s megpiszkolják a magyar voltukat, hát akkor az a tizenöt familia egyszerre mind tud magyarul. Tudniillik káromkodni és verekedni. S azt megcsinálják olyan somogyias virtussal, amely semmi kívánni valót sem hagy hátra. Legálább a határon átpüffölt grohnikok népe másodsor nem instál belőle s jódarab időre „megbékül”, vagy megkékül!

A napokban ismét azt a hírt hozták Fiuméba, hogy újabb hegyecsuszamlás történt Grohován. Négy év óta ez a „terra mota” állandóan szomorú napirenden van s nem is igen konsternálta a fumeieket. A magyarságot azonban ez a hír nem kevés izgalomba hozta.

Néhány tengerésziszt ismerősömmel kilátogattunk oda. Vasárnap délután volt. Tropikus hőséggel sütött a januáriusi nap s míg a szerpentin-utakon át elértük a Fiumara (Recina) folyóra dűlő tulsó karsztlejtőt, amelynek alján a kis Grohovo fekszik, erősen beletelt két óra.

Már messziről is barátságos magyar jóindulat lengtet felénk a völgy aljából. A tizenöt apró, emeletes házikóba ékelve, egészen belekönyökölve a Recina-patakba — áll a nagyvendéglő, „Osteria alla Ungheria!” Előtte óriási, toronymagasságu hajóárbóc, melynek vörös-fehér-zöldre festett ormáról nagy nemzetiszínű lobogó lengtet, kedves pendantjával a tulsó horvát hegyen libegő kék-fehér-vörös lobogóznak.

Innentől kezdve egészen le Grohovoig, már mindenütt leomlott sziklatörmeléken át vezetett utunk. Kezde a teljesen bozóttalan csupasz hegytetőről egészen le a szédületes, mély völgy aljáig — mindenütt közubhatag, háznagságu roppant sziklatömbök össze-vissza hanyt tömege, mintha az ördögök dobálóztak volna a sziklakkal. Néhol döbbenve látja az ember, hogy százméteres sziklafalak alig lógnak már az alpesi hegyoldalra s úgy látszik, hogy az első szélvullat lerobbanthatná a mélybe. Csupa veszedelem, míg az ember túlhalad rajtuk s aki túl van, gratulál magának a szerencsés megmeneküléshez.

Mintegy három kilométernyi területet borított el már a megindult sziklaomlás, legészakibb részén eltemette Grohovo szélső házcsoportját, hét házat, melynek nyoma se látszik ki a roppant sziklatömbökből. S fájdalom, ez a sors vár az egész községre is, mert a hegyomlás, a szakadás iránya északi irányt vett s a falu fölött mindenütt nyoma van annak, hogy a kőzet meglazult s csak idő kérdése még — melyik perczben tűnik el egyszerre a föld színéről ez az idylli kedves fészek.

Betértünk a földszintén kőzamazatúkkal jól megalapozott Grand Hotel Hungáriába, melynek emeleti faverandája egyetlen étterme a patakra néz.

A három asztalnál három náczió vig társasága ült már s élvezte a grohovoivak specialitást, a

pompás rózsaszín aszubbort, mely a mi „kéknyletű aszunkkal” teljes rokonzamátu, azzal a különbséggel, hogy míg Magyarországon az ital literenkint négy forintba kerül, addig itt a grohovoivak nektárt literenkint nyolcz krajczárért vesztegetik.

Pompásan megfert itt az Isten három nemzetsége. A magyar asztal magyar nótát énekelt az olasz asztal a „Santa Lucia” tremolázta; a horvát társaság pedig busongó hazafias nótákat harsogott. Egyszer aztán felhangzott a „Körösi lány” nótája — ezt aztán tudta olasz és horvát egyaránt s egymást a közepén öelve, versenyt énekelt és ivott az a határszéli nemzetiségi potpurri, akkora lelkesedéssel, hogy olykor gyanusan néztem ki az ablakból a fölöttünk függő sziklaóriásokra: mikor szakad le ránk a grohovoivak isten-nyila...

Kívül-belül számtalan „Evviva l'Ungheria!” felirat díszíti az érdekes magyar vendéglőt, melynek csak a tágas, kópadozatu konyhája árulja el, az ősi olasz jellegét. Két lányi magas tűzhelyen, láncos bográcsban fő az étel, polenta és kecskehus, közvetlen a tűz mellett pedig régi divatu keres plüsch-fotel, melyben a „padrona” kényelmesen sziesztázik, olykor-olykor a hosszonyelű főzőkanál végével megböködvén hol a polentát, hol a tüzet.

A padron, a allétermetű vendéglős, szívesen elbeszélget, hol az egyik, hol a másik asztaltársasággal. Hogy az érzülete milyen nemzetiszínű, ezt a pirosfehérzöldre festett borívó is jelképezi, melynek falait csupa magyar képek díszítik. A királyi pár mellett közvetlen Kossuth Lajos s a tizenhárom aradi vértanu képe, a szabadság apoteozisa, Árpád fejedelemmé választása, József főherczeg, Széchenyi István, a „Vitam et sanguinem!” jelenet s az 1848—1878. időszak felelős magyar miniszterek csoportképe. Ott van aztán egy újság is aranykeretben, mert az az újság megírta, hogy Grohovo hogyan ünnepelte meg tavaly a Szent-István-ünnepet népnünneppel. S ahol a sziklagörgeteg miatt alig van egy-két lányi tér a tizenöt házikó közt, rettenetes nagy gondot okozott a nagyszabású népnünne rendezése. Az élelmes grohovoivak azonban segítettek e kalamitáson is. Csinaltak a széles alpesi patak fölé egy óriási dobogót, maasszív gerendák kecskelábaira s ezen a reneteg nagy hidpallózatton járták a csárdást.

A múlt októberi árvíz azonban (mely aztán lejebb Fiumét is előntötte) e pallózat nagyrészt is elhordta. Nagyobb baj volt azonban annál, hogy elsodorta ez a vízi veszedelem a község főkeresetforrását, a malmot s elpusztította a szövetkálókat is, úgy, hogy most a tizenöt család harmincznyolcz főnyi népe majdnem teljesen kereset nélkül van. Aki hozzáértett, elment a tengerre; a többi véne és asszonynepe holmi házi faiparral tengeti életét.

Hanem az istenfélő jó grohovoivak e sok csapás és veszedelem közepette is biznak a jobb jövőben. Büszkén mondják, hogy mind magyar „nobilik” ók, 1583. óta, amikor I. Lipót magyar király, hűségük jutalmául, mind nemessé tette őket s maga a vendéglős, De Marsanich Francesco nobile ungherese, büszkébb erre a címére, mint akár-melyik fumei patriczius.

A legutóbbi hegyomlás-katasztrófa 1895. november 30-án esti kilenc órákor robbant le a szegény Grohovora — s egy percz alatt eltemetett a falu szélén hét emeletes házat, minden lakójával együtt. Hanem arról a borzalomról, arról a rémes éjéről nem lehet itt beszélni. Elborul a szegény grohovoivak olasz testvér arcza, megvizesedik a szemé, elfordul, keresztet vet magára — aztán „addio!” Nem beszél az aztán többet.

— De hát mondja, nemes Marsanich, miért nem költöznek el maguk is e veszedelmes helyről? — kérdeztem a melázó padronót.

— Hová? Csak a tengeren élhetnénk meg. Ott a víz, itt a szikla fenyeget. Mindég az, signor! Nec aspera terrent...

— Ugy látszik, signore Pató Pál, mi az ázsiai fatalizmusból is testvérek vagyunk. Nec aspera terrent... K. T.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Műpártolás a vidéken. Az első vidéki művészetet pártoló egyesület megalakítása érdekében Hock János, a Nemzeti Szalon alelnöke, ma délután Szegedre érkezett. Társaságában voltak Feszt-Árpád, Pósa Lajos és több kiváló író és művész. A kultuszminister képviselőjében dr. Lippich Elek a művészeti osztály vezetője csatlakozott a társasághoz. Három órakeres felolvasó ülés volt az „Otthon” tisztviselő-egylet dísztermében s Hock János fejtegette a vidéki művészpártolás fontosságát. Az előkező, nagyjából öt-hatból álló közönség Hocknak magas színvonalon álló értekezését nagy gyönyörrel hallgatta meg és az ő lelkesítő szava nem kis mértékben járult hozzá, hogy Szeged társadalma a műpártoló egyesület megalakulását elhatározta, úgy, hogy a szervező bizottság már a legközelebb működésbe lép. Dr. Wlassics Gyula miniszter dr. Lippich utján tudatta Kállay Albert főispánnal, hogy az állami képviselőségekben négy festményt a szegedi múzeumnak ajándékozott s egyben felkérte őt, hogy a művészpártoló egyesület létesítése érdekében tőle telhető kövessen el. Mindez a közönségre lelkesítően hatott. A vendégek az esti vonattal visszautaztak Budapestre.

* A kolozsvári nemzeti színház pályázata. A kolozsvári nemzeti színház intendánsa, Bölönyi József által kitűzött 500 koronás színmű-pályadíj felett ma döntött a bíráló bizottság. Ennek tagjai voltak: Folluinusz Aurél elnöklése alatt E. Kovács Gyula, Janovics Jenő, dr. Ferenczy Zoltán és dr. Gyalui Farkas. A pályaművek közül a bizottság a díjat egyhangulag a „Vándormadár” című háromfelvénnyel bírálati bizottságának ítélte oda. A jelölt levél felhívására, abból dr. Prém József neve tűnt ki. A jelentés nagy dicsőrével emlékezik meg a nyertes pályaműről.

* Operaház. A magyar királyi Operaházban kedden kerül harmadszor színpadra Zichy Géza „Roland mester”-e, ezúttal a páratlan bérlők számára. Csütörtökre a „Bűvös vadász”-t tűzték ki, Agatha szerepében Zilahyné Singhofer Vilma asszonyval. Szombaton ez idén először adják „Sába királynő”-jét, Goldmark dalművét, a főbb szerepekben a következőkkel: Lejo Lili, Dióssyiné, Ábrányiné, Perotti, Takáts, Szendrői, Mihályi. A Várszínházban hétfőn, huszonharmadikán, „Hamlet” kerül színpadra.

Pénteken, huszonhetedikén, az Operaház és a Nemzeti Színház nyugdíjintézete javára jótékony célú előadás lesz az Operaházban a következő műsorról: I. Nyitány Herold „Zampa” című dalművéből, előadja az Operaház zenekara, vezényli Erkel Sándor. II. „Az elégtétel” vígjáték egy felvonásban, játssza Márkus Emilia és Császár Imre. III. „Tavaszi hangok”, Strauss Jánostól, énekli Lejo Lili. IV. „Az én szobám”, vígjáték egy felvonásban, játssza Csillag Teréz, Keczer Irén és Náday. V. „Merlin”, Goldmark dalművének második felvonása, éneklik Lejo Lili, Arányi Ney D., Beck, Dalnoki és Takáts.

* Téli kiállítás. A téli kiállítás az utolsó héten még a következő vásárlások történtek:

a) A kormány: Spányik Kornél: „Mézeshetek”, olajfestmény. Eisenhut Ferenc: „Kakasviadal”, olajfestmény az ismétlődő tárlatból. Boruth Andor: „Női tanulmány”, olajfestmény az ismétlődő tárlatból.

b) Magánosok: Konek Ida: „Ibolya”, olajfestmény; a karácsonyi kiállításból; verője Strasser József. Stróbl Zsófia: „Orgonavirág”, olajfestmény; a karácsonyi kiállításból; verője Strasser József. Ifjabb Szikszay Ferenc: „Au Bois”, olajfestmény; verője Fekete József. Fényes Adolf: „Parasztember”, olajfestmény; a karácsonyi kiállításból; verője László Gábor. Györök Leó: „Porto Rosso Lagosta szigetén”, olajfestmény; verője Nessi Ernő, társulati nyertő tag. Bruck Miksa: „Alkony”, olajfestmény; verője ő felsége a belga királyné, társulati nyertő tag.

c) A képzőművészeti társulat a koronás sorsjáték számára: Mihalik Dániel: „Nyires”, olajfestmény. Papp Sándor: „Esz után”, olajfestmény. Szilányi Lajos: „Tájképrészlet”, olajfestmény.

A téli, karácsonyi és ismétlődő tárlaton a vásárlások végösszege 53,759 forint, amelyből a ki-

rálra 2100 forint, a kormányra 30.044 forint, magánosokra 16.805 forint, a képzőművészeti társulat nyertőtagjaira (akik helyett a vételárát a társulat pénztára fizeti ki az illető művészeknek) 4187 forint és a társulatra 623 forint esik.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* Don Juan. Pekár Gyulától ily czímen egy tanulmány-sorozat jelent meg, amelyben nyomon kíséri a Don Juan típus fejlődését kezdettől végig, követi a különböző népek és irodalmak közepette megtett útjában, megfigyelve, hogy milyen új vonások tapadtak hozzá itten vagy ottan és hogy egyes alakulásaiban, módosulásaiban mi a legjellemzőbb sajátossága és mint tükröződik benne esetről-esetre az egyes nemzetek gondolkodásmódja, felfogása és vérmérséklete vissza. A könyvet az Athenaeum igen szépen állította ki. Ára 1 forint 50 krajczár.

* Dr. Silberstein (Ötvös) Adolf művel. Mikor Silberstein (Ötvös) Adolf néhány esztendővel ezelőtt kiadta két magyar és négy német kötetbe gyűjtve dolgozatainak legjavát, a könyveket a kritika méltó elismerésben részesítette, a közönség azonban nem nagyon vette. Pedig mindenki, valaki csak egy cikket is olvasta ennek a rendkívül szellemes és gondolatokban gazdag esztétikusnak és filozófusnak, mindenki tudhatta, milyen nagy értékűek ezek a kötetek. Silbersteinnek is, mint sok más írónak, meg kellett halnia, hogy hamar elfelejtett könyveit megint aktuálisá tegye. Már ezután valószínűleg inkább megveszik őket. Inkább megveszik, mert újabbat tőle hiába várnak, halálával kiapadt szellemének bőséges forrása s a könyvbe gyűjtött esszayin kívül egyebet nem élvezhetünk tőle. A Könyves Kálmán könyvkiadótársaság, mely Silberstein kötetinek bizományosa, hogy úgy mondjuk, mostoha-kiadója, most felhívja a közönség figyelmét ezekre a könyvekre Olcsó áron adja őket s a befolyó pénznek a felét Silberstein anyagi gondokkal küzdő családjának ajánlotta föl. Talán ez is animálja némileg a nagyközönséget arra, hogy ezeket a hecses köteteket megvásárolja.

Silberstein (Ötvös) Adolftól magyar nyelven megjelentek:

„Dramaturgiai dolgozatok.” Két kötet. Tartalmuk: I. kötet: Társadalmi arcképek. — Magyar Esztetika. — Szelet és Vallásosság.

II. kötet: Arisztotelész. — A költészetről. — A Természet Bibliája.

A két vastag kötet ára fűzve 4 forint, szép kötetben 6 forint.

Német nyelven megjelent:

„Im Strome der Zeit.” Vier Bände. I. Band: „Unglaube. — Christenthum. — Juden und Judenchristen. — Buddhismus. — Liebesgeschichten.” — II. Band: „Premiären des Nationaltheaters (Ungarische Dramen). — Sarah Bernhardt. — Eleonora Duse.” — III. Band: „Theater-Jubiläum (Ungarisches Nationaltheater. Theatre français). — Der Roman der Gegenwart. — Ungarns junge Garde.” — IV. Band: „Bildende Künste. — Budapest, Salon 1890—1894. — Philosophie für's Haus.”

A négy német kötet ára fűzve 10 forint, szép kötetben 14 forint.

Dr. Silberstein (Ötvös) Adolf összes műveinek ára fűzve 14 forint, kötetben 20 forint.

A megrendeléseket kizárólag a „Pester Lloyd” kiadó-hivatalához kell intézni, mely a befolyó pénzeket köszönettel fogja nyugtázni és a megrendelt könyvek megküldéséről készségesen fog gondoskodni.

SPORT.

† A nizzai versenyek. A mai, negyedik nap főfutama, a Grand Prix de la Ville de Nice, ez a 20,000 frankkal díjazott s 4000 méter távú akadályverseny volt. Az eredmény a következő volt.

Mons. Ch. Lienart 5 éves sárga ménje Trenesin 67 kilóval első.

Mons. G. Belleville 4 éves pej ménje Clumy II. 62 kilóval második.

Mons. G. Batchelor id. pej kanczája Cabrolot 61 kilóval harmadik.

Futott tíz ló. Totalisateur: 10:51, helyre: 10:23 I., 53 II., 15 III.

Tizenöt hosszsal nyerve, másfél hosszsal a harmadik.

† A J. Reeves-istálló. Alagon az öreg Reeves trainer 45 lovat készít elő a mostani szezonra. Legtöbbje báró Königsarter tulajdonát képezi, aki-

nek tizenhét kétévesen kívül nyolcz idősebb lova van trainingben, köztük a derby-győztes Áruló, az idei derby favoritja Bonvivant, Komámasszony stb. A kétévesek remek származásnak, van köztük nem egy, mely már ma is a klasszikus versenyek hősei közé sorozható.

† Mac Kinley mint jockey. Több sportlap írja, hogy Mac Kinley az Egyesült-Államok elnöke tizenéves korában jockey volt. Első versenyét Yongstonban nyerte John Boise egyik lovával, melyet aztán több győzelem követett.

† A Cid-istálló. Így lehet nevezni az Andrassy-Sztaray-szövetség versenyistállóját, amelynek a tavaly oly kiválóan bizonyult Cid a gyöngye. A szürke mén Ball trainer gondozása alatt remek háromévesé fejlődött. Ha a haladást valami közbejövő körülmény nem fogja megakadályozni, úgy az Andrassy-Sztaray-istálló népszerű dresszét több klasszikus versenyben fogja győzelemre vihetni. Az istállóban egyébként a többi lovak is szépen fejlődtek. Gróf Sztaray János ma délután künn volt Alagon és megsejmelte versenyistállóját.

EGYESÜLETEK.

* Új magyar opera Szegeden. A vidéki hírlapírók jövő hónapban egyesületük részére színiestélyt rendeznek Szegeden. A hírlapírók szövetségének elnöksége testületileg kérte meg Enyedy Lukács miniszteri tanácsost, hogy korán elhunyt nagytehetségű fia, Enyedy Gyula operáját, a „Leventé”-t engedje át az estélyre. A „Leventé”-re most készül a szegedi színtársulat.

* A mérnökegyesület ülésel. A mérnök-és építész-egyletben e héten négy szakosztály tart ülést a következő sorrendben: Hétfőn este fél hét óraker a mű- és középítési szakosztályok ülésének. Ennek tárgyai: 1. Az Erzsébetemlék pályázati programja dolgában kiküldött bizottság jelentése. 2. A képzőművészeti társulat műterem-bérlésére pályázatának programja és a bíráló bizottság megválasztása. Kedden este hat óraker a vízépítési szakosztály tart ülést, amelyen Bogdánffy Ödön tart előadást „A légköri csapadék és a Tisza vízjárása” czímen. Csütörtökön, este hat óraker az ut-, vasut- és hidépítési szakosztály tart ülést, amelyen Kossalka János ismerteti a mungsteni és viauri viaduktokat. — Szombaton, este hét óraker a gépészeti és bányászati szakosztály tart ülést, amelyen E. Illés Aladár fog felolvasni a Székelyföld vasiparáról.

FARSANG.

Jelmezes bál. Az „Iparos ifjak országos egyesülete” tegnap fényesen sikerült jelmezes bált rendezett a régi lövdőben. Vagy kétszáz pár vett részt a mulatságon, amely az iparos ifjuság legszébb mulatságai közé számítható. A jelmezbál szép összeget is jövedelmezett az egyesület köznevelődési alapjának.

Álarozós bál. A „Fehér Kereszt” országos lelencbázis-egyesület álarozós bálja ma a szokott-nál nagyobb élénkséget hozott a Vigadó termeibe. A maszkok között volt egy-két elegánsabb is és a mulatság képe éjjel utánig mozgalmas és színes volt.

Farsangi naptár.

Január 26-án. Szloga szerb-egyesület bálja a Vigadóban.
28-án. Kéményseprők bálja a IV. ker. körben kalap-utca 17.
28-án. Tánccsétel a Katholikus-körben.
28-án. Jogász-bál a Vigadóban.
28-án. A budapesti üvegesegedek önképzőköré táncvizalma (a VI.—VII. ker. körben).
29-én. Álarozós-bál a Vigadóban.
30-án. Protestáns-bál a Vigadóban.
Február 2-án. A posta- és távirat-alისტiek „Emberbaráti és önművelődési egyesületének” táncvizalma a Vigadóban.
4-én. „Csak szorosan” magyarországi könyvkereskedő egyesülete.
16-án. A „Magyar Úszó-Egyesület” bálja a Royal disztérmeben.
18-án. A mlombivaltnokok elite táncsételje a Royal disztérmeben.

TETEMRE-HIVÁS.

Bűnügyi regény.

Írta: A. K. GREEN.

Harwell olyan nyugodtsággal és határozottsággal lépett fel, mint aki tudja, hogy élet vagy halál az ő szavaitól függ. Komoly és nyugodt viselkedése mindenkire kedvező benyomást keltett és magam is kezdtem eloszlatni az előítéletet, melyet első beszélgetésünkön bennem keltett. Semmi sem volt külsőben, ami mellette vagy ellene szólt volna. Közönséges, mindennapi arca volt, simára fésült, gondosan ápolt hajjal és szakállal. Egész lényén azonban valami ború tükröződött vissza. Olyan embernek látszott, ki multjában több bánatot, mint örömet, több nélkülözést, mint jólelet ért.

A coroner, ki nem sokáig vizsgálta a titkár külső megjelenését, megkezdte kihallgatását:

Neve?

— Harwell Truemann James.

— Foglalkozása?

— Az utolsó nyolcz hónap alatt Leavenworth ur mellett, mint magántitkár működtem.

— Ugy-e, ön látta utoljára Leavenworth urat meggyilkoltatása előtt?

A fiatal ember büszkén emelte fel a fejét.

— Semmi esetre sem én! — felelte — hiszen nem én voltam a gyilkos!

Ez a felelet, mely e nagyfontosságú vizsgálatban szinte bohócszerűen hangzott, olyan visszatetszést keltett a jelenlevők közt, hogy a kedvező vélemény, melyet a titkár megjelenésével előidézt, egy csapásra az ellenkezőre fordult. Rosszaló mormogás zúgott végig a termen és Harwell James ezzel az egy megjegyzéssel mindazt elvesztette, amit határozott fellépésével elért. Ő maga is, mintha belátta volna a dolgot, fejét még magasabba emelte.

— Ugy értettem — felelte a coroner, kit a fiatal ember válasza láthatóan fellázított, hogy ön volt az, utolsó, ki Leavenworth urat egy eddig ismeretlen személy által történt meggyilkoltatása előtt látta.

A titkár összefonta a karjait. Nem tudtam megkülönböztetni, hogy a remegést akarta-e elpalástolni, mely elfogja, vagy nyerni akart-e egy percet a megfontolásra.

— Uram — szólt azután — nem felelhetek egészen határozottan. Minden valószínűség szerint, én voltam az utolsó, ki őt élve láttam. De egy ilyen nagy házbán még ezt az egyszerű tényt sem állíthatom teljes bizonyossággal.

Amikor szavai után észrevette az elégtelen arcokat, halkán hozzátette:

— Állásom hozta magával, hogy oly későn is láthattam.

— Titkári állása, ugy-e?

A kérdezőt komolyan igent intett.

— Harwell ur — folytatta a coroner — a magántitkárság nem meghatározott állás. Nem volna szives megmagyarázani, hogy abbéli működésében mik voltak kötelességei... szóval, mivel foglalkoztatta önt Leavenworth ur?

— Szivesen. Az elhunyt, amint tudja, nagy vagyonnal rendelkezett. Mivel sok egylettel, intézettel és szövetkezettel állott összeköttetésben és mivel továbbá mindenütt bőkezű és jótékony embernek ismerték, naponta özönével érkeztek a kérvények és levelek, melyekre nekem kellett válaszolni. Magánlevelei mindig jelezve voltak. De ez még nem volt minden. Mivel főnököm azelőtt teakereskedéssel foglalkozott, és emiatt több ízben járt Kinában, nagyon érdekelte őt a Kína és országunk közötti közlekedés kérdése. Hogy közelebb hozza az amerikaiakhoz a mennyei birodalom népe szokásait és a valódi legelőnyösebb kereskedelmet, egy idő óta azzal foglalkozott, hogy erről a tárgyról könyvet írjon. Anyában segítettem neki, hogy naponta két-három órát irtam tollbamondás után. Tegnap este feltöltött feltizenegy irtam utoljára. Leavenworth ur nagyon pontos ember volt, ki saját és környezetét életét szinte matematikai pontossággal szabályozta.

— Ön azt mondja, hogy minden este dikciót írt, — tegnap is megírtta ezt?

— Amint mondtam, — igen.

— Mit mondhat nekünk, nem volt valami feltűnő kinézésében vagy viselkedésében?

A titkár homlokát ráncszolta.

— Mivel haláláról aligha volt valami előérzete, hogy lehetett volna valami változás rajta?

A coroner megragadta az alkalmat, hogy a tanut előbbi magatartásáért megdörgölje és szigorú hangon szólt:

A tanu dolga az, hogy kérdésekre feleljen, nem pedig, hogy kérdéseket adjon fel.

A titkár egészen elvörösödött mérgében és így a számla ki volt egyenlítő.

— Helyes. Ha tehát Leavenworth urnak halálsejtelmői voltak, azokról nekem nem szólt. Ellenkezőleg úgy tetszett, mintha a szokottnál mélyebben lett volna elmerülve munkájába. Utolsó szavai közül ezekre világosan emlékszem: „Egy hónap leforgása előtt a könyv sajtó alatt lesz, ugy-e James? Erre a részletre azért emlékszem, mert eközben töltötte meg borospoharát. Rendszerint egy pohár bort ivott lefekvés előtt. Szavainál kezem épen a kilincsen volt és megjegyzésére így feleltem: „Magam is remélem, Leavenworth ur!“. „Hát kocszintunk rá egyet!“ szólt és nekem is töltött. Én egy hájtásra kintam a boromat, míg Leavenworth ur csak félig üritette ki poharát. Reggel is félig volt még, mikor főnökömet halva találtuk.

Ezen utolsó jelenet leírása mégis csak nagyon feligathatta Sames-t, mert kihuzta zsebkendőjét és letörülte vele a verejtéket a homlokáról.

Ezt láttam tőle utoljára, folytatta. Mikor poharát letette, jó éjt kívántam neki és kimentem a szobából.

A coroner egész közönyösen nézte a fiatal ember felindultságát, nekitámaszkodott székének és vizsga tekintettel mérgette a tanut.

— És hová ment ön azután? — kérdezte.

— Szobámba.

— Utközben senkivel sem találkozott?

— Egy lélekkel sem.

— Nem látott vagy hallott valami szokatlant?

A titkár kissé halkabban felelte:

— Nem, uram.

— Emlékezzék csak jól, Harwell ur. Tiszta lelkiismeretű esküt tehet-e arra, hogy senkit sem látott, hogy valami feltűnő dolgot nem hallott, nem látott?

A tanu arca félenkséget mutatott, kétszer is szólásra nyitak ajkai és mind a kétszer elhallgatott. Végre erőlködve szólt:

— Mindenesetre észrevettem valamit, ami azonban annyira lényegtelennek tetszett, hogy meg sem akartam említeni. De szokatlan dolog volt és akaratlanul is eszembe jutott, mikor ön most arra szólított fel, hogy emlékezzem vissza.

— És mi az?

— Egy ajtó félig nyitva állott.

— Kinek az ajtaja.

— Leavenworth Eleonora kisasszonyé.

A titkár e szavakat csaknem sígyva mondta.

— Ön hol volt akkor, mikor ezt észrevette?

— Azt pontosan meg nem mondhatom. Valószínűleg az én szobám ajtaja előtt, mert nem emlékszem, hogy utközben megállottam volna. Ha nem történt volna meg a szörnyű eset, ilyen lényegtelen körülményre egyáltalán nem is emlékeztem volna vissza.

— Amikor szobájába lépett, bezárta az ajtót?

— Igen, uram.

— Ön mikor feküdt le?

— Azonnal.

— Semmit sem hallott, mielőtt elaludt? Ismét az a megmagyarázhatatlan vonakodás.

— Nem, igazán semmit sem — szólt végre.

— Nem hallott lépteket a folyosón?

— Meglehet, hogy hallottam.

— Ön tehát lépéseket hallott?

— Nem tudnék rá megesküdni.

— De ugy tetszett-e önnek?

— Meglehet. Homályosan emlékszem épen elalvóban voltam s mintha egy ruha suhogását és lépteket hallottam volna. De nem tett reám különösebb benyomást és nemsokára elaludtam.

— Egyéb semmi?

— Valamivel később hirtelen felébredtem, mintha valami feljlesztett volna. Hogy mi volt, nem tudom megmondani. Csak arra emlékszem, hogy felültem ágyamban és körülnéztem. Mivel azonban nem láttam és nem hallottam semmit, nemsokára újból elaludtam és csak ma reggel ébredtem fel.

Miután Harwell a házimester vallomását mindenben megerősítette, még azt kérdezte a coroner tőle, hogy mielőtt elment, személyre vette-e az íróasztalon levő dolgokat.

— Csak felületesen — hangzott a válasz.

— Mi volt az asztalon?

— A szokott tárgyak: könyvek, papirok, egy toll, melyre a tinta rá volt száradva, az üveg és a pohár, melyből az áldozat ivott volt.

— Egyéb semmi?

— Másra nem emlékszem.

— A pohárra vonatkozólag, vetette itt közbe az egyik esküdt, — ön azt mondja, hogy abban az állapotban találták amelyben volt, mikor ön Leavenworth urtól távozott?

— Igenis.

— Pedig máskor mindig ki szokta inni az egész pohár bort?

— Ugy van.

— Így tehát mindjárt az ön távozása után valami felbeszakításnak kellett történnie?

Egyszerre fakó sápadtság borította a fiatal ember arcát. Összerezent és egy pillanatig úgy látszott, mintha egy szörnyű gondolat bántaná.

— Az épen nem következik ebből — hozta ki végre nagynehezen. — Talán Leavenworth ur — itt abbahagyta, mintha képtelen volna tovább beszélni.

— Folytassa, Harwell ur, hadd halljuk még mi a mondanivalója; — jegyezte meg a coroner.

— Nincs több mondanivalóm, szólt a titkár. Erős izgatottsággal látszott küzdeni.

A jelenlevők egy része e megjegyzés után gyanakodva és sokatmondóan nézett egymásra. A fiatal ember felindultságában ő a kulcsot vélték látni, mely a titok megnyitására szolgál.

A coroner azonban nem igen látszott erről tudomást venni és folytatta a kihallgatást:

— Mikor tegnap este a könyvtárszobából kiment, benne volt-e a kulcs a zárban?

— Nem ügyeltem reá.

— Ön azonban úgy képzeli, hogy benne volt?

— Azt kell hinnem.

— De ahárhogy volt, ma reggel a szoba ajtaja be volt zárva és a kulcs eltűnt.

— Ugy van, uram.

— Így hát az illető, ki a gyilkosságot elkövette, mikor a szobából távozott, az ajtót bezárta és a kulcsot magával vitte.

— Ugy látszik.

A coroner komoly arccal nézett az esküdtekre.

— Uram — szólt — a kulcs eltűnése titok, melyet okvetetlenül ki kell deríteni.

— Engedjen meg egy kérdést — hallatszott ismét a kis esküdt hangja — azt mondják, hogy miután a szobát feltörték, Leavenworth ur két huga követte önt a szobába. Így történt, Harwell ur?

— Csak az egyik kísért be: Eleonora kisasszony.

— Ő volt a kilátásba helyezett főőrökös? — kutatott tovább a coroner.

— Nem, az Mary kisasszony.

— Én is adnék egy kérdést Harwell urnak — szólt most egy esküdt, ki eddig még nem beszélt.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Kálmán Izidor.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1899. hétfő, január 23-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Himfy dalai.

Vígjáték 3 felvonásban, egy előjatekkal. Írta: Bereczki A.

Személyek:

Kisfaludy Sándor	Miládyi
Kölcsey Károly	Dezse
Uray Ede	Rakosi
Bereczki Boza	Cs. Alszégyi
Say Annuska	Liget J.
Resty Antal	Vilányi
Berezdy Kálmán	Császár
Zoltán négy	Calley I.
Takacs József	H. Arvath
Siklós Imre	Nadaj B.
Fehér György, 123	Bukó
Szabó Péter	Zitahi
Horvát János	Erőssy
Gál József	Faludi
Nagy István	Latabar
Nagy Pál	Victoriné
Janka, énekes	Doni M.
Foghy Lászlóné	Ujváryné
Spacznik Leány	Vasvári
Fábry Géza	Gabány

Kezdet 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Diákkisasszonyok.

Operette 3 felvonásban 4 életrajzi felvonással. Írta: Glay. Fordította: Molnár F. Zenevezetése: Louis Varney.

Személyek:

Eleonora	M. Csatai
Marguerita	Béna S.
Daisy	Rúry K.
Polepulus	Nemeth
Gottfard	Ujvári
Antoinette	Z. Bárdy
Euro Cosau	Soltymosi
Poupon	Gazi M.
Van Houten	Tollagi
Lucien	Szirmai
Georges	Vidor
Eduard	Kovács

Kezdet 7 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 45. — Havi bérlet 9.

Hamlet.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenejét szerzte Thomas A. Szévegét írta Carré és Barbier. Fordította Böhm. G.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Harmadnap:

Bodard és Godard

Bolozat 3 felvonásban. Írta: Maurice Orbanneau és Albin Valabregue. Fordította: László L.

Személyek:

Boulard Ariette	Scattary
Pamela, a felesége	Makroczy
Cecile, a leánya	Vassanyi I.
Bodard Pál	Göth
Godard Pál	Fegyver
Brunaud Izidor	György
Emil, fogadás	Szabó
Boumman, énekes	György
Déboucheau	Szabó
Pudlaci, bekehér	Estas
Orag vendég	Bardi
Agathe, szobalány	Boros F.
Benoit, mas	Szék
Louvetan, mas	Rozsokai
Augustine	Munkács
A város gabona	Magyard
Joseph, ártész	Kasza

Kezdet 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A Gyurkovics-lányok.

Előjáték 4 szakaszban. Írta: Herceg Ferencz.

Személyek:

Örv. Gyurkovics Sz. Szilassy
Kabinka) Rákosi E.
Sári) Aranyossy
Élia) Békai Lón
Mici) Leányi
Tanka) Heller Irma
Liza) Galambos
Klári) Varró M.
Emlényi Róza) Molnár L.
Gida, a grófné) Rózsahegyi
Horty Ádám) Blahózy Á.
Semeny Tóni) Oly Zsuzs
Janis) Kádós

Kezdet 7 1/2 órakor.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígjáték	Népszínház	Magyar Színház	Várszínház
Kedd	Az egér	Roland mester	A tekenőbékák	Midász király	A Gyurkovics-lányok	—
Szerda	Királyi házasság	—	Bodard és Godard	Bibliás asszony	A Gyurkovics-lányok	—
Csütörtök	Folt, amely tisztit	Bűvös vadász	Családi örömsök	Midász király	A Gyurkovics-lányok	—
Péntek	Bűnös	Szininóvend. előadása	A hajnali vendég Bodard és Godard	Diák-kisasszonyok	A Gyurkovics-lányok	—
Szombat	Bűnös	Sába királynője	Mozgó fényképek	Midász király	A Gyurkovics-lányok	—
Vasárnap d. u.	Lear király	—	A tekenőbékák A hajnali vendég Bodard és Godard	A faturoszsa	A Gyurkovics-lányok	—
Este	Bűnös	Roland mester	—	Bibliás asszony	A balek	—

22/T. 699 szám.

Pályázat.

Dobsina r. t. bányaváros egy segédbábai állásra pályázatot hirdet:

Javadalmazása: évi 100 frt, azaz: száz forint fizetés a városi pénztárból, valamint a vagyonosabb szülőktől a nekik nyújtott segílyert fizetendő díjakból áll.

A szülesznői oklevéllel ellátott pályázati kérvények 1899. február 11-ig bezárólag alul-irt polgármesteri hivatalnál benyújtandók.

A német és tót nyelveket beszélő pályázók előnyben részesülnek.

Dobsinán, 1899. január 13-án.

Szontagh Béla, polgármester.

(Ültványomat nom díjaztatik.)

A nagy krach!

New-York és London az európai szótárszövedet sem hagyják kíméletlenül és így egy nagy esztári-gyás lényegzetűre lön egész kizsátozt a munkaerőnek nagyon csekély megteritése ellenében eladni. Ez vagyonok felhalma-zásra ezen megvásárlás kereszttürelvélre. Ennek fogva min-denkinék megkötöm a következő tárgyakat csupán frt 6.00 megteritése ellenében, és pedig:

- 6 db legimomabb asztali kész, valódi angol pengével,
- 6 db amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyv,
- 6 db amerikai szabadalmazott ezüst-kévéskönyv,
- 12 db amerikai szabadalmazott ezüst-kévéskönyv,
- 1 db amerikai szabadalmazott ezüst-levesmerő,
- 1 db amerikai szabadalmazott ezüst-tejmerő,
- 2 db amerikai szabadalmazott ezüst-tejjes-kabély,
- 6 db angol Victoria-alótléczt,
- 2 db feltöltést kész asztali gyertyatartó,
- 1 téskönyv,
- 1 db legimomabb ezüskönyvtet.

44 db összesen csak frt 6.00.
A fenti összes 44 tárgy ezölt 40 forintba kerül és most csak frt 6.00 minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen fehértűz; mely az ezüst-sínt 25 évig megtartja, amiert jótállás vállal-tatik. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés nem szödelgésen.

apal, mely szerint ezennel nyilvánosan kötöztem maga-ma. mindentienek, akiknek az áru meg nem felel, az üzereget minden akadály nélkül visszatéríteli; és senki sem mulesza. Ezen kedvező alkalmat, hogy ezen ártárgyaritárát meg-szerezze, mely

menyegző és alkalmi ajándékul minden jobb háttartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG'S

Héptagantár 6. vereingitett amer. Patent-Alber-warrendfahrigon.

Wien, U. Beabraststrasse 19/0, Telephon Nr. 7114.

Szétkötés a vidékre utánérelt vagy az ország oldalsos ha-küldérel. Tízrétű por hosszú 10 krajczár.

Ovak a mellékelt végjegyvel valódi (egészsegi arca).

Kivonat az elismert írtokból.

Küldeményt megkaptam s meg vagyok elégedve: kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.

Köszönet. Bábó Bányász.

A küldeményt megkaptam s aztal meg vagyok elégedve, kérek még egy.

A küldeményt megkaptam s aztal meg vagyok elégedve: kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.

Dr. Pálkeri Alajos, cs. és kir. katona orvos.

Nagy bolt helyiség

a József-körut legélénkebb helyén azonnal kiadó.

Czím a kiadóhivatalban.

Csak e hó 24-ig lesznek meglepő olcsó árban

Perzsa-szőnyegek

eladva **GRAND MAGAZIN ORIENTAL** feloszása miatt

József-tér 8. sz. 10 frttől feljebb. 10 frttől feljebb.

A „Baró Hirsch Mór jótékonyági és önszegélyző-egyesület"

fennállásának 10-ik évébe lépén, ezen alkalomból folyó évi február 28-ig

tagokat beiratási díj nélkül

vess fel. Ezenkívül cselekedőosztálya csekély évi díj fizetése ellenében a beiratkozott tagok beteg cselekedjéit a törvény értelmében a gazda helyett valamely nyilvános kórházban saját költségén gyógykezelte. Belépési ajánlatok bármikor elfogadhatnak és bármint elvilágosítások készséggel megadhatnak az egyesületi központi irodájában Budapest, Teréz-kö. ut 3. sz., valamint anna vidéki főhírodáiban.

Bel- és külföldi híres gyártmányu zongorák,

planinók és harmóniumok

legdusabb választékban a Zenepalotában

STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE

cs. és kir. udvari szállítók. Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. szám a. (Károly-körut sarkán). Zenepalota.

Nagy kölcsönző intézet. Zongorahangolási és karbantartási évi díjletek a fővárosban. Egyszeri hangolás 2 frt. Javítások pontosan teljesítettek.

New-York kávéház

A m. kir. honvéd-zenekar

hangversenye

a karmester személyes vezetése mellett

Kezdet 8 órakor. Szabad bemenet.

Kávé-magazin Budapesten.

KÁVÉ

ÉS

TEA

elvámlva és hőmentre teljesen költ-ségmentesen házhoz szállítva, Buda-pestről vagy Fiuméből.

4 1/2 kiló Kuba kávé 6 frt. 50 kr.

4 1/2 kiló Moeea kávé 6 frt. 50 kr.

4 1/2 kiló Java kávé 6 frt. 50 kr.

4 1/2 kiló Gyöngy kávé 6 frt. 80 kr.

4 1/2 kiló Portorico kávé 5 frt. 80 kr.

1 1/2 kiló Császár kev. tea 1 frt. 55 kr.

1 1/2 kiló Főrmeléktea 1 frt. 95 kr.

egyes fajokat külön vagy egyte-sen is küld

Belák István

Budapesten, VII., Rottenbiller-u 4.

Telefon 61-75.

Átmeneti-raktár FIUME.

Az orvos tudomány legújabb vívményeinek használatára készült gyógyító eszközökkel van ellátva.

Dr. Palócz

v. 16-án orvos, k. egészségügyi tanár úr

Budapest, IX., Várház-körut 7. sz.

Rendelés 10-12 és 3-5 óráig.

és nérsékkelt. Fecsképek ingyen.

Használhatók bármely óvzakban:

1. *Fillámca fenyvüredék* (száraztók és részletek).

2. *Fibrásítás mustygo.* (Szarvasok, gombos és egyéni).

3. *Kékgyémánt* (Székelyek és Zander-randaz).

4. *Zeteggyémánt* (Székelyek és Zander-randaz).

5. *Szép-16-és komolyfűzők (nyár-on.)* (Székelyek és Zander-randaz).

6. *Megfelelő ártá-meghatározás.* (Székelyek és Zander-randaz).

7. *Megfelelő ártá-meghatározás.* (Székelyek és Zander-randaz).

8. *Megfelelő ártá-meghatározás.* (Székelyek és Zander-randaz).

9. *Megfelelő ártá-meghatározás.* (Székelyek és Zander-randaz).

10. *Megfelelő ártá-meghatározás.* (Székelyek és Zander-randaz).

Népszerű orvosi tanácsadó.

Az egészség megőrzése és a betegségek gyógyítása céljából.

Írta dr. Palócz István, orvos.

Kapható a kizsátoztól. Ártá 3 for.

Makulatura.

papír

olcsón kapható.

Czím a kiadóhivatalban.

Én Csillag Anna

az én 185 cm. óriási hosszú Loreley-hajammal, amelyet én az általam feltalált kenőcs 14 havi használata folytán nyertem s a mely a leghirnevesebb orvosi szaktekintélyek által, mint az egyedüli eszköz van elismerve a haj ki nem hullása, a haj megnövésének előmozdítása és a hajhagymák megerősödésére; ez az uraknál teljes és erős szakállnövést eszközöl s már rövid használat után ugy a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teljességet kölcsönöz és megóvja ezeket a korai szürkületől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1.—, 2.—, 3.—, 5.— frt. Postai szétküldés naponta a világ minden részébe a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett a gyári raktárból

Csillag Anna

Bécs, I., Seilergasse 7. sz.

Ne vessünk! Kitűnő adomakönyvek.

Adomák a magyar népeletről. Mulassunk és ne vessünk, óvszer rossz kedv és unalmas idők ellen csendes magányosok és vidám társaságok számára. Kiadta Vihogó Aladár. **Ára 50 kr.**
Abczug! A kabai asszony kalacsából ki-csorogott adomacsüppök. Tenyerével felfogta és lepingáltatta Gácsér Pista. **Ára 1 frt.**

Baczur Gazsi: Jogászhumor. Adomák és jellemző vonások a jurátus, palvarista, a jogász- és ügyvédhojtar életéből. **80 kr. helyett most 40 kr.**
Csekássy J.: A magyar klérus adomákban. **2 frt helyett most 1 frt.**
Jókai Mór: Jocus és Momus. **Ára 1 frt.**

Megrendelhetők

az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatalában,

Budapest, József-körút 65. Az összeg előre való beküldése esetén kérünk 5 krral többet utalványozni, mely esetben természetesen hűdeltik meg a kívánt könyv.

Igazgatói, cégvezetői

vagy

irodafőnöki állást

keres nagyobb vállalatnál kereskedelmileg művelt egyén, kinek mily minőségben hosszabb gyakorlata van. Ajánlat „K. B. S.” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéremek.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!

Megjelent

a legszebb divatújság, a

FRANCZIA DIVATLAP

az „Országos Hirlap” divatlapja.

Szerkeszti: **WOHL JANKA.**

A „Francia Divatlap” ugy szerkesztésében mint kiállításban olyan újítást jelent, mely a divát-irodalom minden eddigi termékét fölülmúlja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divátkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyar nyelven eddigelé még nem jelent meg. **A Francia Divatlap** havonként kétszer, és pedig minden hé 1-án és 15-én jelenik meg; terjedelme számonként 13 oldal; minden egyes száma egyaránt kiterjed a női divát minden ágára, a gyermekdivatra és a kamaszokra; nagy és teljesen szerkesztett szépirodalmi és közhasznú rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy felelőtlagos regényt közöl, mely könyvnyomtatásban nyomtatva évenként két kötetet ad; képes alkatrésze teljesen Párisban készül; minden számának külső lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörű színnyomata képekkel lesz díszítve, így tehát minden szám három oldalon tartalmaz színnyomata képeket; minden második számahoz ingyen adunk egy élelnagysága kivágott szabásmintát; a „Francia Divatlap” az összes magyar divatlapok közt a legelőcsőbb.

Előfizetési ára évenként 3 frt 60 kr., félévre 1 frt 80 kr., negyedévre 90 kr.

Kedvezmény az Országos Hirlap előfizetőinek!

A „Francia Divatlap” előfizetési ára az Országos Hirlap előfizetőinek:

Egy évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, negyedévre 75 krajczár.

Az Országos Hirlap és Francia Divatlap együttes előfizetési ára

Egy évre 17 frt, félévre 8 frt 50 kr., negyed évre 4 frt 25 kr., egy hóra 1 frt 45 kr.

Megrendelhető

az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatalában, VIII., József-körút 65.